

ΑΛΓΕΒΡΑ Ι

Καθηγητής Ν.Γ. Τζανάκης

Χειμερινό εξάμηνο 2015-2016

Βασική περιγραφή τῶν θεμάτων πού συζητήθηκαν τὴν 12^η ἑβδομάδα
(Δὲν πρόκειται γιὰ λεπτομερῆ περιγραφή.)

- **Πρόταση - Ὁρισμός 1.** Ἐστω H ὑποομάδα τῆς ομάδας G . Τὸ σύνολο τῶν ἀριστερῶν κλάσεων ὡς πρὸς H εἶναι ἰσοπληθές μὲ τὸ σύνολο τῶν δεξιῶν κλάσεων ὡς πρὸς H . Ὁ κοινὸς πληθικὸς ἀριθμὸς τους λέγεται “δείκτης τῆς H ” στὴ G καὶ συμβολίζεται $[G : H]$.
- **Θεώρημα 2 (Lagrange).** Ἄν ἡ H εἶναι ὑποομάδα τῆς πεπερασμένης ομάδας G , τότε $|G| = |H|[G : H]$. Εἰδικότερα, αὐτὸ συνεπάγεται ὅτι ἡ τάξη κάθε ὑποομάδας τῆς G διαιρεῖ τὴν τάξη τῆς G .
- **Ὁμομορφισμοὶ Ὁμάδων.** Εἰδικότερα: Μονομορφισμοί, ἐπιμορφισμοί, ἰσομορφισμοί.
- **Πρόταση 3.** Ἄν $\phi : G \rightarrow G'$ εἶναι ὁμομορφισμὸς ομάδων, τότε ἰσχύουν τὰ ἑξῆς (θεωροῦμε ὅτι οἱ πράξεις τῶν ομάδων συμβολίζονται μὲ πολλαπλασιασμό):
  - (α') $\phi(1_G) = 1_{G'}$.
  - (β') $\phi(a^{-1}) = \phi(a)^{-1}$ γιὰ κάθε $a \in G$.
  - (γ') Ἄν $H \leq G$, τότε $\phi(H) \leq G'$. Εἰδικότερα, γιὰ $H = G$ ἔχομε ὅτι $\text{Im}\phi = \phi(G) \leq G'$.
  - (δ') Ἄν $H' \leq G'$, τότε $\phi^{-1}(H') \leq G$. Εἰδικότερα, γιὰ $H' = \{1_{G'}\}$, ἔχομε ὅτι

$$\ker \phi = \{a \in G : \phi(a) = 1_{G'}\} = \phi^{-1}(1_{G'}) \leq G.$$

Ἡ ὑποομάδα $\ker \phi$ τῆς G λέγεται “πυρήνας τῆς ϕ ”.

(ε') $\ker \phi$ εἶναι κανονικὴ ὑποομάδα τῆς G .

Συμβολισμός: Ἄν G, G' εἶναι ομάδες καὶ ὑπάρχει ἰσομορφισμὸς $\phi : G \rightarrow G'$, τότε γράφομε $G \cong G'$.

- **Πρόταση 4.** (α') Ἄν $\phi : G \rightarrow G'$ καὶ $\psi : G' \rightarrow G''$ εἶναι ἰσομορφισμοὶ ομάδων, τότε $\psi \circ \phi : G \rightarrow G''$ εἶναι ἰσομορφισμὸς ομάδων.
- (β') Ἄν $\phi : G \rightarrow G'$ εἶναι ἰσομορφισμὸς ομάδων, τότε $\phi^{-1} : G' \rightarrow G$ εἶναι ἰσομορφισμὸς ομάδων.
- (γ') Σ' ἔνα μὴ κενὸ σύνολο ομάδων, ἡ σχέση $\cong$ εἶναι σχέση ἰσοδυναμίας.

- **Πρόταση 5.** Έστω κυκλική (πολλαπλασιαστική) ομάδα $G = \langle g \rangle$.
  - (α') Κάθε υποομάδα της G είναι κυκλική.
  - (β') Αν $|G| = n$ και d είναι θετικός διαιρέτης του n , τότε, ή μία και μοναδική υποομάδα της G τάξεως d είναι ή $\langle g^{n/d} \rangle$.
  - (γ') Αν ή G είναι άπειρη, τότε $G \cong \mathbb{Z}$.
  - (δ') Αν $|G| = n$, τότε $G \cong \mathbb{Z}_n$.

Άναφορές

- [1] Δ. Βάρσος, Δ. Δεριζιώτης, Γ. Εμμανουήλ, Μ. Μαλιάκας, Ο. Ταλέλλη, *Μια Εισαγωγή στην Άλγεβρα*, Γ' έκδοση, Εκδόσεις ΣΟΦΙΑ, Αθήνα 2012.